

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-48/17-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Integrovaná střední škola technická, Vysoké Mýto, Mládežnická 380
Sídlo	Mládežnická 380, 566 01 Vysoké Mýto
E-mail právnické osoby	red.isstvm@iol.cz
IČ	15028585
Identifikátor	600170993
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Luděk Roleček
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Mládežnická 380, 566 01 Vysoké Mýto
Termín inspekční činnosti	31. 1. – 2. 2. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, se zaměřením na neúspěšnost žáků ve společné části maturitní zkoušky.

Charakteristika

Integrovaná střední škola technická, Vysoké Mýto, Mládežnická 380 (dále škola) vykonává činnost střední školy, domova mládeže a školní jídelny. Poskytuje střední stupeň vzdělání s výučním listem v sedmi oborech vzdělání a střední stupeň vzdělání s maturitní zkouškou

v oborech vzdělání 23-44-L/01 *Mechanik strojů a zařízení*, 23-41-M/01 *Strojírenství* s délkou vzdělávání čtyři roky a v oboru vzdělání 23-43-L/51 *Provozní technika* ve dvouleté nástavbové formě studia. Ve škole bylo k 30. 9. 2016 vykázáno 359 žáků, což je o 39 žáků víc než v roce 2015, respektive o 72 žáků více než v roce 2014. Využití kapacity školy 550 žáků se tak zvýšilo na 65 % nejvyššího povoleného počtu. Aktuálně se k termínu inspekční činnosti ve škole vzdělávalo 334 žáků, z toho 94 v šesti třídách oborů vzdělání s maturitní zkouškou, 35 žáků mělo ke dni inspekční činnosti diagnostikováno speciální vzdělávací potřeby. Poslední institucionální hodnocení činnosti školy provedla Česká školní inspekce v dubnu 2016. Podrobné informace o své činnosti škola pravidelně zveřejňuje na webových stránkách www.istvm.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy respektoval většinu doporučení ČŠI, týkajících se přijetí opatření ke zvýšení úspěšnosti při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou, uvedené v inspekční zprávě z května 2016. V koncepčních materiálech se ale ředitel školy řešením neúspěšnosti žáků v oborech vzdělání zakončených maturitní zkouškou nezabýval, podrobná analýza výsledků jednotlivých částí společné části maturitní zkoušky (didaktický test, písemná práce, ústní zkouška) provedena nebyla stejně jako interní evaluace, která by dávala zpětnou vazbu o posunech v úrovni zvládnutí očekávaných výstupů školních vzdělávacích programů (dále ŠVP). Jako hlavní příčina neúspěchu je bráno hlavně snižování kvality studijních předpokladů přijímaných žáků, vysoká absence žáků a jejich nízká motivace ke studiu. Neprospěch žáků nebo riziko, že žák nebude u maturitní zkoušky úspěšný, byly velmi často řešeny až v závěrečných ročnících vzdělávání. Pedagogická rada se neúspěšností žáků u maturitní zkoušky zabývala v rovině konstatování s tím, že je třeba tuto situaci napravit. Kontrolní a hospitační činnost zástupkyně ředitele školy v oborech vzdělání zakončených maturitní zkouškou nebyla v uplynulých dvou letech cíleně zaměřená na úroveň požadovaných výstupů ŠVP v maturitních předmětech, závěry a opatření v hospitačních záznamech jsou velmi obecné a neobsahují opatření k zvýšení úspěšnosti. Výuka oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou byla ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 hospitována a hodnocena celkem pětkrát, z toho třikrát v českém jazyce a literatuře, jednou v anglickém jazyce a matematice. Hospitace výchovné poradkyně, vedoucích předmětových komisí a vzájemné hospitace vyučujících se k termínu inspekční činnosti nerealizovaly. Málo účinná hospitační a kontrolní činnost vedení školy se negativně odrazila v přetrvávajících nedostacích v průběhu vzdělávání, např. užití nedostatečně efektivních výukových forem a metod v části sledovaných hodin či nedůsledné získávání zpětné vazby ze strany pedagogů o dosaženém učebním pokroku žáků.

Český jazyk a matematiku vyučovali ve třídách oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou učitelé s potřebnou odbornou kvalifikací, anglický jazyk vyučovala učitelka s potřebnou kvalifikací, ale i učitelka, která si kvalifikaci studiem teprve doplňovala a další učitelka, která zastupovala po dobu rodičovské dovolené. Všichni učitelé školy se zúčastnili dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti využívání aktivizačních metod ve výuce

Hodnocení průběhu vzdělávání

Strategie sledované výuky českého jazyka a literatury se cíleně zaměřovala na přípravu žáků k úspěšnému zvládnutí maturitní zkoušky. Většina navštívených vyučovacích hodin probíhala frontálním způsobem, dialogická metoda jen zřídka přecházela do diskuse, žáci

často odpovídali jednoslovně a neúplnými větami. Časté nedostatky ve srozumitelnosti vyjádření, ve spisovnosti i v logice ústního projevu žáků vyučující důsledně opravovali a zpřesňovali. Práce s uměleckým textem byla součástí téměř všech hospitovaných hodin literatury, žáci byli většinou schopni text analyzovat a orientovat se v historických souvislostech. Názornost výuky byla zřídka podpořena učebními pomůckami. Ve výuce především v oboru vzdělání 23-43-L/51 *Provozní technika* žáci projevovali zásadní neznalosti, jejichž příčinou je vedle menších studijních předpokladů také malý zájem žáků o vzdělávání. Rozvoj klíčových kompetencí a úroveň požadovaných výstupů stanovených v ŠVP pro český jazyk a literaturu byly především v oboru vzdělání 23-43-L/51 *Provozní technika* na nízké úrovni.

Ve sledovaných hodinách anglického jazyka pedagogové preferovali zejména frontální formu výuky kombinovanou s řízeným rozhovorem. V menší míře byla využita práce ve dvojicích či ve skupině, která by vhodně podpořila rozvoj interaktivních řečových dovedností žáků. Chybějící kvalifikace učitelky se částečně negativně projevila v použitých metodách a formách výuky. Vyučující dbali především na procvičování či upevňování gramatických struktur a rozšíření slovní zásoby žáků, méně na rovnoměrný rozvoj produktivních (ústní a písemný projev) a receptivních (čtení a poslech s porozuměním) řečových dovedností žáků. Ve výuce byla účelně zařazena práce s cizojazyčnými časopisy. Názornost probíraného učiva byla jen v malé míře podpořena využitím vhodných pomůcek včetně didaktické techniky. Značná část žáků neprokazovala úroveň řečových dovedností stanovenou ŠVP. V rámci podpory úspěšnosti žáků v dílčí zkoušce z anglického jazyka vyučující zadávají žákům v maturitním ročníku vypracování písemných prací a didaktických testů (část týkající se čtení s porozuměním), které žáci plní především jako součást domácí přípravy. Zadání i vyhodnocování těchto písemných prací či didaktických testů koresponduje s reálnými zadáními a způsobem hodnocení společné části maturitní zkoušky.

Ve výuce matematiky převažovala frontální forma kombinovaná se samostatnou prací žáků v sešitech. Vyučující věnovali většinu času metodickému vedení a podpoře žáků, kteří prováděli výpočet na tabuli, upozorňovali na strategie a úskalí zvolených postupů. Opakovaně zdůrazňovali souvislost procvičovaných úloh s příklady u maturitní zkoušky, případně poukazovali na možné obměny daného typu úlohy v předchozích letech. V poskytování zpětné vazby učitelé dominovali na úkor žáků, řadu zobecnění, shrnutí nebo opakování říkali za žáky na úkor jejich vyššího zapojení, aktivizace a podpory samostatnosti v řešení. Malou pozornost věnovali zpětné vazbě a kontrole zvládnutí jednotlivých dílčích mezikroků jednotlivými žáky ve třídě, zjišťování důvodu neúspěchu v konkrétním výpočtu a podpoře jejich samostatného počítání. Žáci se sami zapojovali do výuky pouze ojediněle, jen občas využívali možnost zeptat se na nejasnosti nebo si pomoci navzájem. Část žáků byla pouze pasivními příjemci informací během opisování z tabule (někdy čekali na spočítání výsledku na tabuli) a vykazovali chybějící pracovní návyky a neznalosti v postupech a učivu základní školy. Ve většině výuky vyučující rozdávali nakopírované materiály s příklady (podklady pro podporu domácí přípravy žáků vyučující zveřejnili také na školních webových stránkách a na vlastních stránkách), což rozšířilo škálu možných příkladů k procvičování. Během hodiny učitelé kladli důraz na samostatnou domácí přípravu, zjišťovali, jestli si žáci počítají doma a zda si automatizují a fixují probírané typové úlohy na dalších variantách.

Učitelé pouze v minimální míře ve výuce využívali formativní hodnocení či motivační funkci vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků, které by podporovalo jejich zapojení. Žáci prokazovali výrazně rozdílnou úroveň osvojení potřebných znalostí a dovedností, vnitřní diferenciaci učiva vzhledem k jejich individuálním vzdělávacím potřebám ale systematicky zařazována nebyla, což zejména v prvním ročníku vedlo k pasivitě méně

pokročilých žáků a nepodněcovalo rozvoj ani aktivitu žáků. Jistá diferenciacie byla registrována v posledních ročnících (čtyřletého i nástavbového studia) v rozsahu a zaměření domácí přípravy a částečně ve vyžadovaných aktivitách žáků podle jejich volby matematiky nebo anglického jazyka jako maturitního předmětu. Vyučovací hodiny byly většinou zakončeny pouze závěrečným shrnutím probraného učiva bez celkového motivačního zhodnocení průběhu vyučovací jednotky, zvládnutí procvičovaného učiva a práce jednotlivých žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Na konci školního roku 2015/2016 prospěli s vyznamenáním ve třídách oborů vzdělání s maturitní zkouškou 2 žáci, prospělo 50 žáků a neprospělo 25, což souvisí s přijatými opatřeními ředitele, který například uložil pedagogům zvýšit náročnost výuky a byl snížen limit tolerované omluvené absence žáků z 50 % na 30 % (v roce 2015 neprospěli pouze 3 žáci). Průměrná absence žáků maturitních oborů se v prvním pololetí školního roku 2016/2017 snížila oproti prvnímu pololetí loňského školního u žáků čtyřletých oborů s maturitní zkouškou o osm hodin na žáka (na 60,4 hodin) a u žáků nástavbového studia o 56 hodin (na necelých 80 hodin) za pololetí). Ve výsledcích maturitní zkoušky se žáci vzhledem k výsledkům popsaným v minulé inspekční zprávě z roku 2016 dále zhoršili. V jarním termínu roku 2016 byla neúspěšnost žáků 62,5 % (z 8 konajících žáků byli úspěšní 3). Vzhledem k celkovému počtu přihlášených žáků 22, z nichž nakonec 14 žáků v jarním termínu např. kvůli neukončení ročníku maturitní zkoušku nekonalo, byla neúspěšnost dokonce 86,4 %. Po podzimním zkušebním termínu uspěli další 4 žáci. Problémy měli žáci v matematice a anglickém jazyce a výrazně také v českém jazyce, kde průměrná známka žáků ve společné části byla 3,83. Jednou z příčin vysoké neúspěšnosti je také skutečnost, že ač žáci přijímaní do čtyřletých oborů vzdělání s maturitní zkouškou konali v rámci přijímacího řízení přijímací zkoušky (žáci nástavbového studia byli přijímáni bez zkoušek), tak byli přijati téměř všichni, kteří se přihlásili (nastavení centrálních přijímacích zkoušek vyhověli i ti, kteří pro následné studium projeví nižší předpoklady a motivaci). Pro žáky závěrečných ročníků byly školou otevřeny bezplatné kroužky na procvičování učiva a doučování jako cílená příprava na dílčí části společné maturitních zkoušky z českého, anglického jazyka a matematiky. Docházka žáků do těchto kroužků je sledována, průběžně jsou žáci vedeni k domácí přípravě formou zadávání domácích úkolů, které jsou důsledně kontrolovány. Konkrétní opatření pro podporu výuky maturitních předmětů v tomto školním roce navrhly a realizovaly také předmětové komise všeobecně vzdělávacích předmětů: např. využívání autentických cizojazyčných materiálů a práce s anglickými časopisy, opakovaná oprava testů, ve kterých byli žáci neúspěšní, zadávání úkolů k domácí přípravě, návštěva divadelních představení v anglickém jazyce, využívání ilustračních testů k přípravě na maturitní zkoušku z IS Certis a z webových stránek www.novamaturita.cz. Účinnost a efekt těchto opatření s ohledem na krátkou dobu jejich realizace nebylo většinou možné ověřit.

V rámci poradenských služeb a prevence sociálně patologických jevů jsou pravidelně poskytovány všem pedagogům informace o žácích se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně doporučených postupů v jejich vzdělávání. Účinnost navrhovaných postupů vyhodnocuje výchovná poradkyně pouze na základě neformálních kontaktů s pedagogy a žáky, nerealizuje např. hospitace zaměřené na dodržování postupů doporučených školskými poradenskými zařízeními. Žákům ohroženým rizikem školního neúspěchu je poskytována individuální poradenská péče, v rámci udržitelnosti projektu *Nevzdávej to* je posílena dotace konzultačních hodin jednotlivých pedagogů především pro žáky prvního

ročníku. Vyučující realizují v případě zájmu žáků individuální i skupinové doučování především ve všeobecně vzdělávacích předmětech, které jsou součástí společné části maturitní zkoušky. V rámci opatření přijatých od poslední inspekční činnosti se škola více zabývá analýzou úrovně studijních výsledků žáků a v součinnosti se zákonnými zástupci navrhuje v případě žáků s nižšími studijními výsledky přestup do oborů vzdělání s výučním listem.

Po absolventech školy je vzhledem k prosperitě okolních firem vysoká poptávka. Tato okolnost je však závažným problémem v motivaci řady žáků nástavbového studia, kteří jsou již vlastníky výučního listu. Na základě náborových akcí a nabídky dobrých pracovních příležitostí přerušují nebo končí studium a odcházejí ze školy i v průběhu školního roku.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Ředitel školy respektoval většinu doporučení ČŠI z poslední inspekční činnosti a přijal opatření ke zvýšení úspěšnosti při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou, která výsledky žáků při maturitních zkouškách v roce 2016 ještě neovlivnila,
- vzhledem ke zjištěním poslední inspekční zprávy z května 2016 došlo k dalšímu nárůstu neúspěšných žáků ve společné části maturitní zkoušky i k poklesu počtu žáků, kteří konali maturitní zkoušku v porovnání s počtem žáků přihlášených k maturitní zkoušce, celkový výsledný efekt zavedených podpůrných opatření se vzhledem ke krátké době jejich trvání zatím plně neprojevil.

Slabé stránky

- Dlouhodobě a opakovaně vysoký počet neúspěšných žáků u maturitní zkoušky; vysoký počet žáků, kteří neukončili ročník a z důvodu neprospěchu nemohou konat maturitní zkoušky v jarním termínu,
- menší účinnost kontrolního systému a přijímání opatření v oblasti hodnocení přípravy žáků k vykonání maturitní zkoušky.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Posílit kontrolní činnost zaměřenou na účinnost přijatých opatření ke zvýšení úspěšnosti ukončování vzdělávání maturitní zkouškou,
- systematicky připravovat žáky na maturitní zkoušky už od nižších ročníků, více vést žáky k samostatnosti a vlastní aktivitě, v rámci zpětné vazby častěji zařazovat motivační a formativní hodnocení, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků,
- zvýšit názornost výuky hlavně cizích jazyků, diferencovat výuku vzhledem k individuálním vzdělávacím potřebám žáků,
- stanovit minimální podmínky znalostí a dovedností pro přijímání žáků ke vzdělávání v oborech vzdělání s maturitní zkouškou a v návaznosti na očekávané výstupy školních vzdělávacích programů minimální znalosti žáků nutné pro postup do vyššího ročníku.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 30. 1. 2017
2. Zřizovací listina čj. KrÚ 3094/2014/59 OŠK , vydána v plném znění dne 19. 12. 2013
3. Třídní knihy tříd oborů vzdělání s maturitní zkouškou za školní rok 2015/2016 a 2016/2017
4. Zápisy z pedagogických rad ve školních letech 2013/2014 až 2016/2017
5. Plány práce a zápisy z jednání předmětových komisí ve školních letech 2013/2014 až 2016/2017
6. Třídní knihy vedené ve školním roce 2016/2017
7. Záznamy o práci v nepovinném předmětu, v zájmovém útvaru z anglického jazyka, českého jazyka a matematiky ve školním roce 2016/2017
8. Seznam literárních děl k ústní zkoušce společné části maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury ve školním roce 2016/2017 ze dne 27. 9. 2016
9. Pracovní listy ke společné části maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury
10. Témata pro školní zkušební úlohy – 3. části pracovních listů v rámci ústní maturitní zkoušky ve školním roce 2016/2017 ze dne 3. 10. 2016
11. Hospitační záznamy zástupkyně ředitele školy z výuky ve třídách oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 (3 hospitační záznamy z českého jazyka, 1 z anglického jazyka, 1 z matematiky)
12. Tematické plány všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů ve školním roce 2016/2017
13. Rozvrh hodin tříd oborů vzdělání s maturitní zkouškou za školní rok 2016/2017
14. Dokumentace k maturitním zkouškám v jarním a podzimním termínu roku 2016
15. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami za školní rok 2015/2016
16. Inspekční zpráva čj. ČŠIE-363/16-E ze dne 18. 5. 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor

Mgr. Jaroslav Loučka, v. r.

Ing. Jindra Malíková, školní inspektorka

Ing. Jindra Malíková, v. r.

Mgr. Eva Vachatová, školní inspektorka

Mgr. Eva Vachatová, v. r.

V Pardubicích 27. 2. 2017

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Luděk Roleček, ředitel školy

Ing. Luděk Roleček, v. .r.

Ve Vysokém Mýtě 8. 3. 2017